

Bsc algebra2 gyakorlat

Távfárhelyi, 2020. május 15. — megoldások

1. Az **a)** és **b)** részek egyszerre oldhatók meg, ha a Gauss-eliminációt elvégezzük a

$$\lambda_1(x^3 + 2x + 1) + \lambda_2(x^3 + 3x + 2) + \lambda_3(x^3 + 6x + 5) = x^3 + 5x + c$$

összefüggésből az x hatványai szerinti rendezés után kapott egyenletrendszer esetében.

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 2 & 5 & c \\ 2 & 3 & 6 & 5 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccc|c} 0 & 1 & 4 & c-1 \\ 0 & 1 & 4 & 3 \\ \textcircled{1} & 1 & 1 & 1 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccc|c} 0 & 0 & 0 & c-4 \\ 0 & \textcircled{1} & 4 & 3 \\ \textcircled{1} & 1 & 1 & 1 \end{array} \right]$$

Mivel két karika van, az **a)**-ban keresett rang 2. Az egyenletrendszer akkor oldható meg, ha az első sor nem tilos, azaz $c = 4$, tehát **b)** ekkor teljesül.

c) Az $\alpha(1, 3) + \beta(3, 2) = (7, 7)$ megoldása $\alpha = 1$ és $\beta = 2$, ezért az eredmény $[1, 2]^T$.

2. **a)** Az áttérés S mátrixának első oszlopában az $\alpha(1, 3) + \beta(3, 2) = (4, 5)$ egyenletrendszer megoldásai állnak, ez $\alpha = 1$ és $\beta = 1$. A második oszlopban az előző feladat **c)** pontja alapján 1 és 2 áll. A bázistranszformáció képlete alapján az eredmény

$$S^{-1}MS = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ -1 & -1 \end{bmatrix}.$$

b) Az $(1, 1)$ képe a most kapott mátrix utolsó oszlopából $(9/7, 13/7)$. (Ezt az eredményt kapjuk akkor is, ha az első bázisban számolva M -mel szorozzuk $[1, 2]^T$ -at.)

c) A norma $\sqrt{|1+i|^2 + |2-i|^2} = \sqrt{7}$. A skaláris szorzat $\overline{(1+i)} \cdot 2 + (2-i) \cdot i = 1$.

3. A karakterisztikus polinom $x(x-1)^3$, a sajátértékek 0 és 1. Az 0-hoz tartozó sajátaltér a $[0, -x, x, 0]^T$ vektorokból, az 1-hez tartozó az $[x, 0, 0, 0]^T$ vektorokból áll, mindkettő egydimenziós. A Jordan-alak főátlójában egy darab 0 és 3 darab 1 áll. Mivel az 1 geometriai multiplicitása csak 1, ezért csak egy Jordan-blokk tartozhat hozzá, és így ez 3×3 -as kell, hogy legyen. Tehát a minimálpolinom $x(x-1)^3$.

4. **a)** A Gram-Schmidt-eljárásban a $v = (0, 3, 1)$ vektorral számolva $b_2 = (1/\sqrt{22})(-3, 3, 2)$.

b) A normálvektor $n = (1/\sqrt{11})(1, -1, 3)$, a távolság $|\langle n, (1, 2, 3) \rangle| = 8/\sqrt{11}$.

c) A leképezés $M = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & z & 0 \end{bmatrix}$ mátrixa $z = 1$ -re önadjungált; MM^* diagonális, a főátlóban

$1, 1, 1, |z|^2$ áll. Akkor unitér/ortogonális, ha $|z| = 1$, illetve $z = \pm 1$.

5. A mátrix $\begin{bmatrix} 7 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}$, a sajátértékek 8 és 3, ezért az alak pozitív definit. A normált sajátvektorokat kiszámítva a négyzetösszeg alak $8\left(\frac{2x+y}{\sqrt{5}}\right)^2 + 3\left(\frac{-x+2y}{\sqrt{5}}\right)^2$.

6. Az $\text{Im } A \subseteq \text{Ker } A$ azzal ekvivalens, hogy minden v vektorra $Av \in \text{Ker } A$, azaz hogy $A^2 = 0$, vagyis hogy $m_A \mid x^2$, tehát hogy a Jordan-alakban minden blokk 0-hoz tartozik, és legfeljebb 2×2 -es. Ezért (1) azzal ekvivalens, hogy ezen felül még $r(A) = \dim V/2$ is teljesül, ami pontosan akkor igaz, ha minden Jordan-blokk 2×2 -es, hiszen $\dim \text{Ker } A$ a 0-hoz tartozó blokkok száma. Tehát (1) és (3) ekvivalens.

Ha $V = 0$, akkor $A = 0$, és ekkor (1) és (3) teljesül, de (2) nem. Ha $V \neq 0$, akkor az előzők szerint (3) $\implies$ (2) (hiszen van legalább egy 2×2 -es blokk), de a két állítás nem ekvivalens, hiszen (2) megenged 1×1 -es blokkokat is.